

Тема: Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності в АПК

План

1. *Причини виробничого травматизму*
2. *Методи аналізу причин виробничого травматизму*
3. *Заходи щодо попередження травматизму та захворювання працівників на виробництві*

1. *Причини виробничого травматизму*

Причини виробничого травматизму підрозділяються на:

- організаційні, залежно від рівня організації праці на підприємстві (порушення технологічного процесу, правил експлуатації обладнання, порушення норм та правил планово попереджувального ремонту обладнання, відсутність або недосконалість огорож місць роботи, відсутність засобів індивідуального захисту і т.п.);
- механічні (конструктивні недоліки обладнання, недосконалість технологічних процесів, засобів сигналізації та блокувань, конструктивні недоліки інструментів і т.п.);
- санітарно-гігієнічні (несприятливі метеорологічні умови, підвищений рівень шуму, вібрації, ультразвука, нерівномірне освітлення і т.п.);
- психофізіологічні (фізичні, нервово-емоційні перенапруги людини, нервово-психічні перевантаження).

2. *Методи аналізу причин виробничого травматизму.*

Для виявлення причин та розробці мір по попередженню травматизму (проф.-захворювань) і його зниженню, використовують такі основні методи: статистичний, топографічний, монографічний, груповий та економічний.

Статистичний метод - характеризує число та характер нещасних випадків (у цеху, дільниці, підприємстві) за вказаний період часу.

Для оцінки стану травматизму користуються показниками:

- коефіцієнтом частоти $K_{\text{ч}}$ та коефіцієнтом важкості $K_{\text{в}}$.

$$K_{\text{ч}} = \frac{T \cdot 1000}{P}$$

де T - число нещасних випадків за конкретний період часу;

P - число працюючих.

$$K_{\text{в}} = D/T,$$

де D - число днів непрацездатності всіх постраждалих за певний період часу.

Показник загального травматизму

$$K_{\text{п}} = K_{\text{т}} \cdot K_{\text{ч}} = D/P \cdot 100.$$

Недолік: необхідно достатня кількість статистичних даних.

Топографічний - укладається у вивченні причин нещасних випадків за місцем їх пригоди (нещасні випадки наносяться на карту підприємства).

Перевага: простота, наочність.

Недолік: не розкриває потенційних небезпек.

Монографічний - комплексно та детально вивчаються весь комплекс умов праці, у яких стався нещасний випадок.

Перевага: дозволяє виявити як причини нещасного випадку, так і приховані небезпеки на ділянці, що вивчається.

Недолік: велика трудоємність.

Груповий - досліджує причини нещасних випадків згрупованими за однаковими ознаками: віком, статтю, часом травматизму та ін.

Економічний - визначає втрати, викликані виробничим травматизмом.

Основний матеріал, який використовується у аналізі, береться з актів розслідувань нещасних випадків (форма Н-1).

3. Заходи щодо попередження травматизму та захворювання працівників на виробництві

Заходи щодо попередження травматизму та захворювання працівників на виробництві поділяються на: технічні; санітарно-виробничі; медико-профілактичні; організаційні.

До технічних заходів належать:

- ✓ модернізація технологічного, підйомно-транспортного обладнання;
- ✓ перепланування розміщення обладнання;
- ✓ впровадження автоматичного та дистанційного керування виробничим обладнанням.

Санітарно-виробничі заходи включають:

- придбання або виготовлення пристроїв, які захищають працівників від дії електромагнітних випромінювань, пилу, газів, шуму тощо;
- влаштування нових і реконструкцію діючих вентиляційних систем, систем опалення, кондиціонування;
- реконструкцію та переобладнання душових, гардеробних тощо.

До медико-профілактичних заходів відносяться:

- придбання молока, засобів миття та знешкодження шкідливих впливів;
- організація профілактичних медичних оглядів;
- організація лікувально-профілактичного харчування.
- До організаційних заходів належать:
 - проведення навчання та інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки. Застосування комп'ютерних методів прикладного й інструментального забезпечення значно підвищує якість навчального процесу, використовуючи необхідну інформацію з ресурсів мережі Internet, правові системи «Ліга» та ін.;
 - робота з професійного відбору;
 - здійснення контролю за дотриманням працівниками вимог інструкцій з охорони праці.

Статистика свідчить про те, що більшість усіх нещасних випадків соціально зумовлені або є наслідком психофізіологічних якостей і особистісних особливостей персоналу, який здійснює трудову діяльність, а причиною

травматизму виступають небезпечні дії працівників. При цьому людський фактор у безпеці праці стає переважно визначальним.

Соціальні та особистісні фактори впливу на охорону праці охоплюють широке коло питань, форм і методів роботи. Врахування індивідуальних особистісних відмінностей має велике значення для формування трудових колективів (бригад, змін). Розуміння закономірностей взаємодії людей, ролі особистісних якостей і відмінностей дає можливість створювати трудові колективи з урахуванням здатності кожного працівника розв'язувати суперечності та їх загострення, уникати конфліктів, гармонізувати життя і спілкування на роботі, формувати сприятливий психологічний клімат, виробити в колективі єдину установку на дотримання заходів безпеки.

Саме у формуванні у працівників правильних працезохоронних стосунків, поглядів, переконань та психологічних установок, у руйнуванні помилкових стереотипів поведінки шляхом впливу на якості особистості закладено резерв зниження рівня травматизму.